

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 117. Quid dicendum sit, si fundatio præscribat Missas certo loco vel tempore, in certo altari vel certis diebus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

secundum præsumptam voluntatem fundatoris, cuius mens sic potest impleri; nec obligatio extinguatur per impedimentum, *Castrop. n. 25.* Si autem celebret per alium, non tenetur dare, quantum ex fructibus beneficii respondet uni Missæ, sed satis est dare ordinarium stipendium, decretum enim de non constituenda Missa ab alio celebranda, retentâ sibi parte stipendii, non spectat ad beneficiarios, uti *S. Congreg. declaravit apud Lugo supra, & de Euch. d. 21. n. 30.*

321 §. VIII. Si fundatio habeat, ut fiat Sacerdos vel amittat fructus, non ideo est beneficium Sacerdotale, potest enim non fieri Sacerdos, si velit fructus amittere, *Lott. Leuv. q. 312. n. 5.*, ubi n. 6. notat posse beneficium quandoque non esse sacerdotale, quamvis præbenda sit talis.

322 Q. 116. *An dispensatus in aetate ad Sacerdotium, hoc ipso sit capax beneficii requirentis Sacerdotium, quamvis in supplica non sit petita dispensatio pro beneficio.* R. Si beneficium sit curatum, non est capax, uti dictum est n. 795. & 807. Si beneficium sit simplex, adhuc negat capacem esse *Corr. l. 3. c. 7. n. 9. & 15.*, citatque pro se *Rebuff. & Barb.*, sed oppositum videtur tenendum secundum dicta n. 802., si enim fundatio non requirat qualitatem ætatis sed Sacerdotii, hanc habet, ergo satisfactum est menti fundatoris.

323 Q. 117. *Quid dicendum sit, si fundatio præscribat Missas certo loco vel tempore, in certo altari vel certis diebus.* R.

§. I. Qui citra necessitatem legit Missas alibi, quam in loco vel altari à fundatore designato, peccat graviter secundum *Nav. Az. Henrig Barb. Corr. l. 2. c. 11. n. 20. & 27. Castrop. t. 13. d. 1. p. 6. n. 26.* Excusatur tamen à mortali, si tantum quinquies vel sexies

sexies per annum negligat locum aut tempus, dummodo celebret alibi aut aliàs ad intentionem debitam: neque talis tenerur ad restitutionem, quia ex hac negligentia loci vel temporis non oritur, per se loquendo, damnum considerabile, *Barb. Corr.* à n. 23. *Burgh. cent. 3. cal. 98. contra Az. & Castrop.* n. 27.

§. II. Causa rationabilis mutandi aliquando locum vel tempus est, si inveniatur altare occupatum, aut ibi desit aliquid requisitum ad Missam, deberetque nimis diu expectare, *Lugo de Euch. d. 21. n. 38.* Item secundum *Less.* in auct. v. *Missæ*, cal. 5., si velit adesse primitiis cognati sui, visitare amicum, aliquid ex devotione peregrinari &c. Putant etiam *Sylvius* p. 1. v. *Missæ* cal. 1. Episcopum ex causa permittere posse, ut celebretur extra locum in fundatione expressum, sed contradicit *Corr.* à n. 25. Docent etiam *Henriq. Graff. Bonac. Monet. Homob. Barb.* de potest. Episc. alleg. 24. n. 36. *Castrop.* n. 27. *Gob.* in Exp. t. 3. n. 578. & alii Episcopum dispensare posse, ut obligatus certo loco celebrare absit causâ studiorum etiam per aliquot annos, & celebrando alibi fruatur stipendiis ex fundatione respondentibus Missæ, sed in hoc etiam contradicunt alii cum *Corr.* n. 27.

824

§. III. Si jubeatur omni mense celebrare 15. Missas, satisfacit pro hoc & sequente mense, si celebret hoc mense 30., quia hæc anticipata solutio prodest Creditori, *Lugo* n. 44. *Gob.* n. 602. Excipe, nisi fundator ob specialem causam voluisset aliter, v.g. ne locus diu careret Missis aut ut Missæ prodesse hominibus adhuc morituris.

825

§. IV. Si fundatio habeat, ut celebret festis celebribus, per hæc intelliguntur, quæ in tali Ecclesia celebrantur in choro & foro, nisi aliunde constet de mente fundatoris; & ita nunc videtur constare op-

826

positum de foundationibus quibusdam in dicecesi Monasteriensi factis circa 15. sæculum, nam eo tempore per festa intelligebantur omnia, quæ in Calendario rubro caractere notabantur, in Breviario enim Monasteriensi impresso anno 1518. post Calendarium dicitur, *festa Sanctorum rubra sumi celebria*, & expressè dicitur, quòd festum S. Thomæ Cantuariensis & S. Pauli Eremitæ &c., sit celebratum festum: Ex quibus patet pro explicanda mente fundatorum attendi debere ad tempus & locum, quo factæ sunt foundationes; item ad significationem verborum in communi usu eo tempore & loco.

827 §. V. Quando jubetur celebrare, v. g. ter de septimana, hæc inchoatur in die Dominica, potestque satisfacere etiam diebus ferialibus: putat tamen Gob. n. 586., si deesset alius pro diebus festivis, fundatorem censeri voluisse obligare ad dies festivos.

828 §. VI. Qui jubetur celebrare omni die Jovis, Veneris & Sabbathi, ad nihil tenetur pro die Veneris sancto, quia ille dies semper censetur exceptus: Si commodè posset & vellet celebrare die Jovis aut Sabbatho sancto, deberet offerre pro fundatione, non tenetur tamen petere pro hoc licentiam, nec aliis diebus supplere, sed potest se accommodare consuetudini Ecclesiæ, secundum quam non celebratur illis diebus, *Lugo* n. 46.

829 §. VII. Si quis teneatur celebrare certo die, v. g. Jovis, ob peculiarem rationem illi diei affixam, v. g. ob honorem Venerabilis Sacramenti, idem dicendum est, quod n. 833. dicetur de designatione loci & altaris, si enim non possit illo die, non tenebitur alio, *Lugo* n. 43. Rarò tamen præsumi potest, quòd ratione diei vel talis præcisè mysterii requiratur Missa.

830 §. VIII. Si jubeatur celebrare omni die, *Nov.*
apud

apud *Dianam* p. 2. T. 14. R. 28. dicit semel iterumque de septimana abstinere posse devotionis & reverentia causa: *Steph.* T. 5. d. 4. n. 75. dicit posse semel, idque colligit ex *Cap. significatum*, de præb., ubi dicitur de tali, ut quanto frequentius potest, celebret, salvâ honestate & debitâ devotione. Admittit etiam *Lex.* posse semel vel iterum de anno celebrare pro aliquo sibi valde conjuncto, v. g. qui obiit vel est in gravi necessitate, nimis enim durum foret id negare illi, & revera consentiret fundator, si rogaretur: Imò *Gob.* & alii dicunt posse de anno quinque aut sexies vel etiam sæpius celebrare pro se, cognatis vel benefactoribus aliis, quod omnino rationabile est, sed consulit *Steph.* n. 74., ut simul applicet pro fundatore, quantum huic prodesse potest: supposito autem, quod talis possit aliquando omittere Missam, tamen si legat omni die, non potest ullam legere pro stipendio ad intentionem alterius, quia talis non potest præsumi esse intentio fundatoris, *Diana Pasq.* de Sacrif. q. 1194. *Steph.* n. 75.: imò si de septimana posset semel omittere & vellet omni die legere, non posset communiter legere pro se vel pro alio gratis, *Pelliz. Gob.* n. 584.

Plura circa hæc videri possunt apud *Barb.* de potest. Ep. alleg. 24. à n. 29. *Pasq.* de Sacrif. à q. 1116. *Gob.* T. 3. à n. 504. & in *Clypeo* n. 501., ubi fusè agunt de obligatione celebrandi ratione Capellanæ vel beneficii.

Q. 118 *Quid dicendum sit, si non præscribitur expressè quoties, vel ad quam intentionem sit celebrandum.* R. §. I. Si quis habere non possit literas foundationis, aut ex his non possit rescire obligationem ad Missas, an nempe teneatur omni die, septimanâ vel mense, inquirat quid fecerint antecessores, & idem faciat; aut attendat, quæ sit quoad similes funda-